Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Burgemeester L. de Lange
Datum B&W vergadering	22 oktober 2024
Documentkenmerk:	D/2024/139127 behorende bij zaak: Z/2024/039384

Aan de raad,

Onderwerp:

Eigen koers bestuurlijke toekomst

Voorgesteld raadsbesluit/c.q. beslispunten

1. Uit te spreken dat:
   a: het raadsbesluit van 23 mei 2019 niet uitvoerbaar is;
   b: de gemeenteraad van Landsmeer voor het einde van deze bestuursperiode, een keuze wil maken met wie de gemeente Landsmeer bestuurlijk wil fuseren;

2. Te concluderen dat de volgende gemeenten openstaan om gesprekken te voeren; Oostzaan, Wormerland, Purmerend en Amsterdam;

3. Er in de afgelopen jaren door de Raad is uitgesproken dat een groen-landelijke gemeente de voorkeur geniet, en we daarom primair inzetten op gesprekken met in ieder geval de gemeenten Oostzaan en Wormerland;

4. Het raadzaam is een meersporenbeleid te voeren en daarom voorbereidingen te treffen voor gesprekken met de gemeenten Purmerend en Amsterdam;

5. Het college opdracht te geven om de fusiemogelijkheden met genoemde gemeenten, nader uit te werken, zodat de gemeenteraad, uiterlijk in december 2025, tot een eventuele volksraadpleging kan besluiten;

6. Het college opdracht te geven om uiterlijk in april 2025 aan de raad een voorstel te doen toekomen over hoe we de inwoners gaan betrekken bij de besluitvorming en de uitwerking van de kernkwaliteiten;

7. De volgende partners te informeren over het genomen besluit: de provincie Noord-Holland, de gemeenten in Zaanstreek-Waterland en de gemeente Amsterdam.

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid

Gemeentewet

Wet Algemene Regels Herindeling (ARHI)

Herindelingskader 2018

Inleiding

Aanleiding

De gemeenteraad is sinds 2013 bezig met de bestuurlijke toekomst van de gemeente Landsmeer. Zij heeft daarin reeds geconstateerd dat de gemeente Landsmeer niet volledig zelfstandig, zonder hulp van anderen in wat voor vorm ook, door kan gaan én dat er een sterke voorkeur is voor een fusie met groen-landelijke gemeenten. Tevens heeft de raad aangegeven dat een ambtelijke fusie altijd zou moeten leiden tot een bestuurlijke fusie, om daarmee de belangen van onze inwoners op lange(re) termijn zoveel mogelijk te kunnen borgen.

In 2019 is een voorgenomen fusie met de gemeente Waterland niet doorgegaan door besluitvorming in Waterland. Sindsdien heeft Landsmeer bekeken welke andere mogelijke partners er zijn.

Inmiddels zitten we ruim 10 jaar na dato van de eerste gesprekken over de bestuurlijke toekomst, en de gevolgen zijn sindsdien duidelijk merkbaar: de organisatie en financiën staan onder druk, de dienstverlening naar de inwoners blijft achter, de steeds maar toenemende wettelijke taken maar ook de bouwopgave die we hebben, zorgt ervoor dat we de volgende stap moeten zetten.

De raad erkent de urgentie om tot een fusie over te gaan en is inmiddels een werkgroep WOL begonnen met raadsleden van Oostzaan en Wormerland. Deze werkgroep laat momenteel een onderzoek uitvoeren met de vraag hoe we tot een toekomstbestendige vorm van samenwerking kunnen komen. De geschiedenis heeft ons echter geleerd dat inzetten op één fusietraject riskant is, daarom is het verstandig het college opdracht te geven om voorbereidingen te laten treffen voor gesprekken met Purmerend en Amsterdam.

Met dit raadsbesluit ligt er een concreet voorstel om ons eigen proces in te richten (spoorboekje) voor besluitvorming over onze bestuurlijke toekomst.

Kader

Gemeentewet

Wet Algemene Regels Herindeling (ARHI)

Herindelingskader 2018

Doelstelling/beoogd resultaat

Proces inrichten om tot een fusie te komen.

Argumenten en afweging

Het vraagstuk rondom de bestuurlijke toekomst van onze gemeente loopt al vele jaren. De basis voor de huidige koers liggen in de jaren achter ons, waarbij het raadsbesluit van 23 mei 2019 het meest recente verregaande besluit is. Het raadsbesluit van 23 mei 2019 gaat uit van een bestuurlijke fusie met in ieder geval de gemeente Waterland,en zo mogelijk ook met Oostzaan en Wormerland.

Sindsdien heeft Landsmeer verschillende pogingen ondernomen om Waterland op andere gedachtes te brengen,maar Waterland geeft aan dat het standpunt duidelijk is. Op 18 april 2023 heeft het college u hierover geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief. Dit zorgt er mede voor dat het genomen raadsbesluit van 2019 in deze vorm niet meer actueel en daarmee niet meer uitvoerbaar is.

Voorgesteld wordt om een meersporenbeleid te volgen en een keuze te maken welke rol onze inwoners en maatschappelijke organisaties moeten hebben in dit proces. Aan dit laatste refereert het Herindelingskader 2018 eveneens.

In de afgelopen jaren is heel nadrukkelijk de samenleving betrokken geweest bij consultatie richting de verschillende besluitvormingsmomenten. De uiteindelijke keuze ten aanzien van de bestuurlijke toekomst van de gemeente raakt de gehele samenleving en onze regionale partners. Daarom is het ook bij het komen tot een definitieve fusiekeuze van belang om burgerparticipatie een duidelijke positie te geven. Aangezien dit traject om veel capaciteit en inspanning vraagt is het meer dan raadzaam om de voorbereidingen voor het uiteindelijke definitieve fusiebesluit, inclusief een vorm van volksraadpleging (bijv. Raadgevend referendum), nu al te treffen en de gemeenteraadsverkiezingen 2026 als belangrijke stip op de horizon te markeren als een logisch moment om de stem van de inwoners op dit belangrijke onderwerp in te zetten. Om dit te realiseren zal de raad uiterlijk in december 2025 een keuze moeten maken over de vorm van de eventuele volksraadpleging én de vraag die gaat worden gesteld, zodat er begin 2026 tot aan de verkiezingen ruimte ontstaat om de samenleving verder te betrekken in de keuze tot de definitieve fusiepartner.

Het college wordt gevraagd om uiterlijk in april 2025 een participatieplan aan de raad voor te leggen.

Onderdelen van dit plan zijn sowieso:

- hoe en op welke momenten betrekken we de inwoners;
- een nadere concretisering van de kernkwaliteiten;
- het benoemen van overige onderwerpen die van belang zijn voor onze inwoners;
- het inrichten van een proces om de inwoners een stem te geven alvorens de raad definitief een besluit neemt.

Met dit besluit krijgt het college de opdracht om de gesprekken voor te bereiden, danwel te vervolgen met de genoemde gemeenten. Tevens wordt herbevestigd dat de raad (regiegroep) nauw betrokken blijft bij het proces. Rondom het initiatief in de gesprekken met de gemeenten Oostzaan en Wormerland is de regiegroep tot aan de oplevering van het eerder genoemde onderzoek, namens de raad, primair aan zet. Het college neemt hierbij een proactief faciliterende rol aan**.** Bij de gesprekken met Purmerend en Amsterdam, wordt de regiegroep door het college nauw betrokken.

Na het nemen van het uiteindelijke fusiebesluit door de gemeenteraad, wordt er in overleg met de fusiepartner(s) zo snel mogelijk een precieze datum bepaald voor een ambtelijke fusie die vooruitloopt op de bestuurlijke fusie. Dit zal worden vastgelegd in een plan van aanpak. Deze ambtelijke fusie leidt tot een bestuurlijke fusie in de komende raadsperiode (2026-2030).

Om de beoogde fusiepartners mee te nemen in deze ontwikkelingen, is het van belang dat zij hierover goed worden geïnformeerd. Het voorliggende raadsbesluit en een toelichtende brief zal met hen worden gedeeld. De formele consultatie van alle regionale partners, heeft een plek in de herindelingsprocedure (wet ARHI).

Risico's

Door het niet opstarten van dit proces, is het mogelijk dat de raad in maart 2026 geen besluit kan nemen tot een fusie.

Financiële aspecten

Bij de jaarrekening 2023 is er een bestemmingsreserve ingesteld waaruit de vervolgstappen kunnen worden gefinancierd. De bestemmingsreserve bevat nu ongeveer €17.000,-. Voor 2024 is het budget €26.000,-. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2024 wordt eventueel resterend budget overgeheveld naar de bestemmingsreserve. Mochten er onverhoopt meer middelen nodig blijken, doet het college de raad een nieuw voorstel toekomen.

Uitkomsten advies en inspraak:

De regiegroep is geconsulteerd en heeft ingestemd met dit proces. De betrokkenheid van de bewoners en maatschappelijke organisaties wordt in het participatieplan nader uitgewerkt.

Communicatie

Dit raadsvoorstel wordt met een toelichtende brief gedeeld met de regionale partners.

Bijlagen

n.v.t.

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

namens het college van burgemeester en wethouders van Landsmeer,

L.A. (Léon) de Lange	P.G. (Peter) Küppers
Burgemeester	Gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Portefeuillehouder:	Burgemeester L. de Lange
Datum raadsvergadering	28 november 2024
Documentkenmerk:	D/2024/139127 behorende bij zaak: Z/2024/039384

De raad van de gemeente Landsmeer

Gelezen het raadsvoorstel van het college, voorstelnummer: D/2024/139127 behorende bij zaak: Z/2024/039384

Gehoord de behandeling in de commissievergadering.

Raadsbesluit

1. Uit te spreken dat:
   a: het raadsbesluit van 23 mei 2019 niet uitvoerbaar is;
   b: de gemeenteraad van Landsmeer voor het einde van deze bestuursperiode, een keuze wil maken met wie de gemeente Landsmeer bestuurlijk wil fuseren;

2. Te concluderen dat de volgende gemeenten openstaan om gesprekken te voeren; Oostzaan, Wormerland, Purmerend en Amsterdam;

3. Er in de afgelopen jaren door de Raad is uitgesproken dat een groen-landelijke gemeente de voorkeur geniet, en we daarom primair inzetten op gesprekken met in ieder geval de gemeenten Oostzaan en Wormerland;

4. Het raadzaam is een meersporenbeleid te voeren en daarom voorbereidingen te treffen voor gesprekken met de gemeenten Purmerend en Amsterdam;

5. Het college opdracht te geven om de fusiemogelijkheden met genoemde gemeenten, nader uit te werken, zodat de gemeenteraad, uiterlijk in december 2025, tot een eventuele volksraadpleging kan besluiten;

6. Het college opdracht te geven om uiterlijk in april 2025 aan de raad een voorstel te doen toekomen over hoe we de inwoners gaan betrekken bij de besluitvorming en de uitwerking van de kernkwaliteiten;

7. De volgende partners te informeren over het genomen besluit: de provincie Noord-Holland, de gemeenten in Zaanstreek-Waterland en de gemeente Amsterdam te sturen.

De raad van de gemeente Landsmeer,

ValidSigned door Hans Andeweg
op 05-12-2024

H. (Hans) Andeweg-Richt,
Griffier

ValidSigned door Léon de Lange
op 19-12-2024

L.A. (Léon) de Lange
Voorzitter